

Betekenisvolle interventies: begrenzen, beschermen en bekrachten

- Beleidsplan Politie Limburg 2015-2018 -

Definitieve versie

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Voorwoord	5
2. Inleiding	7
Goed Politiewerk.....	7
Bevorderen van goed politiewerk	7
Raakvlakken veiligheidsthema's	8
Aanpakken van veiligheidsproblemen	9
Richten op veiligheidsproblemen	9
3. De context van Limburg	11
Kenmerken van het gebied.....	11
Grensligging.....	11
Economie en toerisme.....	11
Bevolking	11
4. Veiligheidsbeeld en veiligheidsthema's	13
Overlast en ernstige veelvoorkomende criminaliteit.....	13
Jeugd	15
Burgerparticipatie	15
Integriteit	16
5. Betekenisvolle interventies.....	18
Actualisatie veiligheidsbeeld	19
Afspraken op lokaal niveau.....	19
Niet vrijblijvend	19
Verantwoording op resultaten en inspanning	19
Tot slot.....	19
Bijlage 1: lokale veiligheidsthema's	20
Bijlage 2: sterkteverdeling eenheid Limburg	23
Bijlage 3: gemeenten en basisteams.....	24

1. Voorwoord

In dit tweede beleidsplan van de politie eenheid Limburg worden de ambities van de politie voor de komende 4 jaren toegelicht en wordt ingegaan op de belangrijkste veiligheidsthema's die spelen in onze provincie.

Ook in de Politiewet 2012, in het ontwerp en realisatieplan Nationale Politie en het Ontwerp- en Realisatieplan voor de eenheid Limburg is hierover al veel aan het papier toevertrouwd. Vertaald naar de context van de eenheid Limburg betekent dit dat de politie staat voor een zo goed mogelijke vervulling van de politietaak in het gebied in samenwerking met bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, partners, bestuur en OM. De taak van politie hierbij is primair te schetsen als begrenzen, beschermen en bekrachtigen. Een politie die de bewoners helpt en ondersteunt in het samenleven, die ze beschermt als dat nodig is en die grenzen bewaakt en handhaaft. Het gaat met andere woorden om een politie die doet wat nodig is, passend binnen de omstandigheden. Het is geen neutrale taak, maar het gaat om goed politiewerk dat van betekenis is.

Op dat vlak zijn prestaties van de politie te verwachten en de politie is daarop aanspreekbaar. In de uitoefening van haar taak en de zorg voor handhaven of verbeteren van de veiligheid werkt de politie nauw samen met haar partners en met de bewoners. Het feitelijke politiewerk komt in wisselwerking en dialoog met het gezag, de partners en de betrokkenen tot stand. Formeel is dit geborgd door dat de burgemeester en de officier van justitie periodiek overleggen met de lokale politiechef over de uitvoering van de politietaak én doordat de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft. Materieel krijgt dat vorm doordat de politie streeft naar voortdurende dialoog met het gezag, de partners en, als het gaat om de aanpak in wijken, buurten en dorpen, met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Politiewerk is in belangrijke mate reactief. Zaken die zich voordoen in de samenleving vragen om adequaat handelen om problemen op te lossen of mogelijke (escalatie) te voorkomen. Dat neemt niet weg dat er thema's of problemen zijn die een wat hardnekkig karakter hebben of die om langdurige of specifieke aanpak vragen. In dit beleidsplan wordt de algemene ambitie voor

goed politiewerk verbonden aan dergelijke thema's. Het gaat om thema's die zijn afgeleid uit de integrale veiligheidsplannen van gemeenten en geprioriteerde veiligheidsthema's van het Openbaar Ministerie. Daarnaast vormt de landelijke veiligheidsagenda belangrijke input voor de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een veilig Limburg.

Alle Limburgse gemeenten hebben een bijdrage geleverd aan dit beleidsplan. Dit plan gaat over onze gemeenschappelijke ambitie en over de thema's die in het bijzonder in onze belangstelling staan of waarvoor specifieke afspraken nodig zijn. Het moet de kracht van de professionals op straat versterken. Het beleidsplan is nadrukkelijk bedoeld als een versterking en aanvulling van het lokaal veiligheidsbeleid. Het adequaat handelen in het licht van de actuele situatie staat daarbij voorop. Dit beleidsplan richt de inzet van de politie op haar taak en benoemt de interventiestrategieën die daarbij van betekenis zijn: begrenzen, beschermen en bekrachtigen. Daarenboven wordt een aantal thema's benoemd waar de politie, de gemeenten, het OM en anderen samen werken.

Onno Hoes
Regioburgemeester

2. Inleiding

Goed Politiewerk

Onze ambitie is het doen van goed politiewerk. Goed politiewerk hangt nauw samen met het antwoord op de vraag of er een zinvolle bijdrage is geleverd aan de kwaliteit van het samenleven. Goed politiewerk is dienstbaar aan de doorgaande ontwikkeling van een open en multiculturele samenleving. Een wereld die in beweging is, diverser wordt en daardoor minder voorspelbaar. In een wereld van verschillen zijn conflicten onvermijdelijk. Hierin speelt de politie een belangrijke rol. Het is voor politiemensen de kunst om maatwerk te leveren vanuit de vraag: welke interventie is er in het hier en nu nodig?

Een samenleving wordt veiliger naarmate elk individu bereid is zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen. De politie is een speler in dit publieke domein die - binnen de grenzen van het recht - door haar voorbeeld anderen uitnodigt en aanspoort om deze eigen verantwoordelijkheid op te pakken en die in haar optreden de goede burger ondersteunt.

In voorkomende gevallen is het toepassen van geweld door de politie een uiterst middel om de orde te herstellen. Het inzetten van dit middel kan de legitimiteit van de sterke arm versterken maar ook tegelijkertijd kwetsbaar maken. Het is daarom van belang het politieel handelen zichtbaar en kritiseerbaar te houden. Transparantie is voorwaarde voor maatschappelijke legitimiteit.

Bij de politieke en betekenisvolle interventies, gericht op veelvormige, leefbare ontwikkeling, zijn er voor de politie drie belangrijke strategieën:

Begrenzen : dat wil zeggen, het binnen de perken brengen of houden van gedrag dat anderen de ruimte ontnemt. Dit gedrag moet desnoods met geweld daadwerkelijk in toom worden gehouden. Hierbij toont zich de sterke arm.

Beschermen: dat wil zeggen, het bieden van ruimte aan mensen die onderdrukt en of geïntimideerd en daardoor beperkt worden; het gaat hier om ruimte en veiligheid bieden aan 'hen die hulp behoeven'.

Bekrachten: dat wil zeggen, het ondersteunen van gedrag dat het samenleven met verschillen bevordert. Het is het - soms alleen maar door aanwezigheid - bevestigen van geldende normen. Dat vereist alertheid op (de kans op) positief

gedrag. Bekrachten kan ook door bewust niet te interveniëren. Niet handelen of terughoudendheid kan anderen activeren; dan gaat het om werkzame waakzaamheid.

De kwaliteit van onze interventies ligt in de betekenis die burgers, veiligheidspartners, media en politiecollega's eraan toekennen, en de mate waarin die in concrete specifieke situaties als passend worden ervaren en recht doen aan lokale omstandigheden.

Bevorderen van goed politiewerk

Maatstaven voor wat goed politiewerk is, hebben deels te maken met professionaliteit: wordt er kundig en adequaat geïntervenieerd, ingeschat wat nodig is, zichtbaarheid voor de omgeving, leiding gegeven, etc. Thema's en ontwikkelingen die hierbij van belang zijn, zijn vooral aan de orde in de opleiding, de ontwikkeling van de professe en de werkwijze van de politie. Daarnaast hebben maatstaven voor goed politiewerk te maken met de externe legitimiteit en betekenis van de politie. Die wordt beïnvloed door de juiste interventies ook juist uit te voeren, ofwel de dingen te doen die er op die plek en op dat moment toe doen. Daarbij zijn de kenmerken van het gebied, de situatie en de wensen en mogelijkheden van de betrokkenen leidend.

De komende jaren komt de nieuwe politieorganisatie verder tot invulling en wasdom. Er worden manieren van werken, vormen van ondersteuning en dergelijke ingevoerd die tot doel hebben de professionaliteit en de effectiviteit van de politie te versterken om zo tot een betere uitvoering van het politiewerk te komen. Er is nadrukkelijk aandacht voor de politieagent als "professional", zodat dat hij/zij binnen de context van zijn werk ruimte heeft om naar bevind van zaken en met voldoende vakkundigheid te handelen.

Op die wijze wordt goed politiewerk ondersteund. De realisatie daarvan is overigens geen sinecure en doet een groot beroep op de medewerkers van de politie en het draagvermogen van de organisatie.

Om ervoor te zorgen dat de politie de goede dingen doet, is sturing door de lokale omgeving en omstandigheden van belang. Het bevoegd gezag speelt hierin een centrale rol. Op lokaal niveau zijn dat de burgemeester en de officier van Justitie, die samen met de lokale chef in het driehoeksoverleg vorm en sturing geven aan de keuzes ter zake het politiewerk.

Op dat niveau wordt ook de verbinding gelegd tussen het werk van de politie en dat van andere instanties, bijvoorbeeld de gemeente, jeugdzorg, reclassering etc. Door het lokale gezag wordt de politie aangesproken op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het politiewerk en worden prioriteiten gesteld als dat nodig is, waarbij uitgegaan wordt van de lokale omstandigheden. Die lokale omstandigheden en de lokale problematiek zijn leidend voor de thema's waarop de politie zich richt.

Raakvlakken veiligheidsthema's

De minister van Veiligheid en Justitie is politiek eindverantwoordelijk voor het beheer en stelt, na overleg met de regioburgemeesters en het college van procureurs generaal, de landelijke beleidsdoelen voor de komende jaren vast. In het verlengde hiervan stelt de minister eens in de vier jaar voor iedere regionale eenheid de doelstellingen vast ter verwezenlijking van de landelijke beleidsdoelstellingen. Deze worden opgenomen in het beleidsplan van de eenheid. Daarin dient ook te worden aangegeven hoe de lokale doelen tot hun recht komen. Voor de periode 2015 - 2018 heeft de minister de volgende prioriteiten benoemd:

- Ondernijnde criminaliteit
- Cybercrime
- Fraude
- Kinderporno
- High impact crimes, waaronder de aanpak van jeugdcriminaliteit

Er is geen sprake van hiërarchie tussen de landelijke en de lokale prioriteiten. Het lokale gezag bepaalt wat er in een concrete situatie moet gebeuren en kan een lokale prioriteit prefereren boven een landelijke prioriteit, of omgekeerd. De landelijke prioriteiten gaan voor een deel over manieren van werken en voor een deel over probleemvelden die moeten worden aangepakt. Ze vertonen vele raakvlakken in onderwerpen die ook op lokaal niveau spelen en kunnen vaak helpend of ondersteunend zijn in het realiseren van de gewenste lokale veiligheidssituatie.

Het blijkt dat er in de lokale veiligheidsthema's een aantal gemeenschappelijke raakvlakken zitten, die te verbinden zijn met de landelijke beleidsprioriteiten. In paragraaf vier worden deze gemeenschappelijke thema's beschreven en wordt ook zichtbaar gemaakt hoe de landelijke prioriteiten daarbij kunnen helpen. In de bijlage worden de lokale beleidsprioriteiten beschreven.

Het politiewerk speelt zich af in een maatschappelijke context die voortdurend in beweging is. Zo is de afgelopen jaren veel veranderd in het denken over verantwoordelijkheden in de samenleving. Dat heeft uiteindelijk geleid tot een ombouw van het sociaal stelsel, de decentralisaties op de terreinen van zorg, ondersteuning, jeugd en werk. Deze decentralisaties verschillen qua onderwerp, maar vertonen ook overeenkomsten. Ze hebben vaak gevolgen voor dezelfde individuen of gezinnen. Hoe groot deze groep is, is nog niet overal bekend. De decentralisaties zijn bedoeld om de fragmentatie van het ondersteuningsaanbod tegengaan, de omvang en de kosten van de verzorgingsstaat te beperken en een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van de participatiesamenleving. Ze beogen een oplossing te bieden voor een aantal problemen op lokaal niveau.

Van doelgroepen, van burgers, vitaal dan wel kwetsbaar, wordt meer eigen verantwoordelijkheid en meer zelfregie gevraagd. Eerst zelf oplossen, samen met het eigen sociale netwerk en andere (informele) verbanden waaronder vrijwilligersorganisaties. Zoveel mogelijk op eigen kracht, alleen waar nodig met lichte en gerichte ondersteuning van een professional. Pas als deze lichte vormen geen soelaas bieden, kan een beroep worden gedaan op zwaardere ondersteuning. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is één gezin, één plan, één regisseur. Er worden onder andere sociale wijkteams en generalistentteams geformeerd. Om dit mogelijk te maken is niet alleen een andere houding van cliënten, doelgroepen, (kwetsbare) burgers nodig, maar ook van professionals, van vrijwilligers, van organisaties en van overheden.

Deze ontwikkeling leidt waarschijnlijk ook tot een andere kijk op andere sociale en veiligheidsvraagstukken: hoe kijken we aan tegen de rol van de overheid, waar liggen de verantwoordelijkheden en op welke wijze kan de eerst aangewezen overheid (gemeente) zorgen voor voldoende ondersteuning van de burgers. Elke gemeente geeft daar op zijn eigen wijze invulling aan. Waar mogelijk wordt ondersteuning op lokale schaal georganiseerd, maar indien het noodzakelijk is wordt opgeschaald naar een bovenlokaal of regionaal niveau. Iedere gemeente gaat een pakket aan voorzieningen en afspraken aanbieden die aansluit op de lokale situatie.

Ook op het terrein van de persoonsgerichte aanpak zijn ontwikkelingen. Probleemgevallen worden voortaan als eerste aangepakt binnen lokale gemeentelijke netwerken. Wanneer er gevallen zijn waar geen oplossingen geboden kan worden omdat ze ondoorgrondelijk, ongrijpbaar en ontwrichtend zijn (m.a.w. een complexe multi-probleem) wordt afstemming gezocht met het

veiligheidshuis. Het veiligheidshuis neemt dan de regie met betrekking tot de persoonsgerichte aanpak over.

Politie, OM, Reclassering, Slachtofferhulp Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming werken samen aan een snelle zorgvuldige afhandeling van veelvoorkomende criminaliteit. Na aanhouding van de verdachte wordt zo spoedig mogelijk (ZSM) een beslissing genomen over het afdoeningstraject.

Aanpakken van veiligheidsproblemen

In de dagelijkse praktijk zal in de regel in het overleg tussen burgemeester, politiechef en openbaar ministerie, dan wel op operationeel niveau in overleg tussen politiemensen, gemeente en andere partners worden bepaald wat binnen de specifieke situatie op dat moment een adequate aanpak is. In de lokale Integrale Veiligheidsplannen worden afspraken vastgelegd over de lokale prioriteiten en doelen. In dit plan worden de contouren van de gemeenschappelijke thema's geschetst en hoe de landelijke doelstellingen daarin aandacht krijgen. De beleidsthema's dienen om die reden als hulpmiddel of richtsnoer/-lijn en bevatten in voorkomende gevallen afspraken met betrekking tot ieders bijdragen.

Richten op veiligheidsproblemen

De lokale teams staan er in hun zorg voor de veiligheid en de handhaving van de rechtsorde in hun gebied niet alleen voor, maar zij worden ondersteund door ondersteunende en specialistische teams binnen de eenheid en indien nodig vanuit het hele land. Ook de niet territoriaal gebonden afdelingen werken voor en aan oplossingen voor problemen in het gebied en wanneer dat nodig is kunnen zij ter plekke bijspringen. Zo was de aanpak van de gijzeling van een kind in Reuver een zaak van de hele eenheid, waarbij de problematiek werd aangepakt door collega's in het basisteam, het district, de onderhandelaars en het arrestatieteam van de landelijke eenheid en vele meer. Ook de aanpak van de problematiek rondom de OutLaw Motor Gangs (OMG's) laat zien dat, indien noodzakelijk, ondersteuning uit vele regionale en (inter)nationale hoeken wordt gemobiliseerd. De voordelen van de schaalvergroting zijn dan beschikbaar om lokale problemen beter aan te kunnen pakken.

Wanneer sprake is van problemen die naar aard of omvang de reguliere mogelijkheden van een basisteam overstijgen, kan een beroep worden gedaan op het districtelijke flexteam. Het flexteam biedt tijdelijke ondersteuning aan het

basisteam of de districtsrecherche. Het flexteam wordt probleemgericht ingezet op zowel handavings- als opsporingstaken. Op deze manier kan de politie flexibel en slagvaardig inspelen op (acute) veiligheidsproblemen.

De eenheid Limburg kent 225 wijkagenten die samen met de politie-organisatie en partners invulling geven aan veiligheid en leefbaarheid in hun gebied. Dit is een stevige norm die staat. Ze zijn letterlijk het lokale gezicht van de politie en leveren een belangrijke bijdrage aan de handhaving van de openbare orde en veiligheid en leefbaarheid in de samenleving. 80% van hun tijd wordt besteed aan werkzaamheden ten behoeve van de wijk. Binnen de lokale driehoek worden afspraken gemaakt over de concrete inzet van wijkagenten. Ze werken dan, samen met de rest van het basisteam, probleemgericht en contextgedreven aan veiligheid in hun gebied, zo veel mogelijk met partners en burgers en vormen zo een belangrijk onderdeel van het lokale netwerk met scholen, buurtbewoners, veiligheidspartners en andere hulpverleners.

Om de uitvoering van het politiewerk ook in de toekomst te kunnen garanderen is binnen de sterkte van de eenheid Limburg ruimte gereserveerd voor aspiranten. Dit zijn politiemedewerkers die zich tijdens hun opleidingsperiode het politievak eigen maken. Gedurende deze periode zijn ze (toenemend) inzetbaar voor het politiewet.

Het gezag over de politie is belegd bij de burgemeester als het gaat om de openbare orde en bij de Officier van Justitie als het gaat om de strafrechtelijke handhaving. Dit geldt ook voor de inzet van de flexteams. Omdat het flexteam districtelijk ingezet wordt zijn nadere afspraken nodig, te maken door het lokaal bevoegde gezag, over de prioriteiten (en inzetkaders) van het flexteam. De inzet van het flexteam kan zowel gepland (bijvoorbeeld een actiedag om woninginbraken tegen te gaan) als ad hoc (bijvoorbeeld onrust in een wijk naar aanleiding van een incident) plaatsvinden. De resultaten van de aanpak van veiligheidsproblemen door het flexteam worden teruggekoppeld aan het bevoegd gezag.

Lokale en gemeenschappelijke veiligheidsproblemen zijn richtinggevend voor de inzet van de politie. Daar waar veiligheidsprioriteiten of maatschappelijke vraagstukken vragen om meer draagvlak of afstemming wordt de samenwerking met/tussen gemeenten, regio overstijgend of euregionaal verder versterkt.

3. De context van Limburg

Wie sjoen os Limburg is begrip toch neemes, allein de zuuderling dae Limburg leef is. Want do'or de jaore heen blif Limburg onbetwis 't stjokske Nederland dat 't sjoensten is

Kenmerken van het gebied

In Limburg leven ca 1.120.000 inwoners. Ongeveer 224.000 hiervan zijn jonger dan 20 jaar en ongeveer 215.000 zijn ouder dan 65 jaar. Limburg kent een sterke geografische diversiteit. Zo heeft het noordelijk deel overwegend een plattelandskarakter en weinig grootstedelijkheid, een groot oppervlakte met een relatief klein inwoneraantal (510.000). Het zuidelijk deel kent een verstedelijkt gebied met verschillende grotere steden en een groot aantal kleinere dorpen en steden gelegen in een landelijke heuvelland, het heeft ca. 610.000 inwoners en is landelijk gezien één van de sterkst vergrijsde gebieden.

Karakteristiek voor onze provincie is de ligging t.o.v. het buitenland. Met in totaliteit 351 km aan grens met Duitsland en België is dit uniek voor Nederland. Met name het dichtbevolkt en verstedelijkt karakter aan de overzijde van de grens kenmerkt het Limburgs grensgebied. Meer dan andere provincies is Limburg een kruispunt van Europese hoofdverbindingen. Snelwegen en de drukke spoorlijnen tussen West-Nederland, de Brabantse stedenrij, het Rijn/Ruhr-gebied en Centraal Europa lopen deels door Limburg. Via de Maas heeft de binnenscheepvaart toegang tot de grote Europese vaarwegen. Van groot belang voor de economische infrastructuur van Limburg is tevens Maastricht-Aachen Airport.

De aanwezigheid van deze verkeersaders leidt tot sterke verkeerstromen. Zowel West-Oost van Antwerpen en de Randstad via de Brabantse stedenrij en het Ruhrgebied naar Berlijn, als Noord-Zuid in de richting van België, Luxemburg en Frankrijk. Met deze goederen- en mensenstromen hangen diverse vormen van criminaliteit samen, zoals ladingdiefstallen, overvallen en woningdiefstallen. Dankzij de aanwezigheid van aan- en afvoerwegen komen en ontkomen de daders snel (van en naar het buitenland).

Grensligging

De grensligging heeft nadrukkelijk effect op het politiewerk in de regio Limburg. Dit effect uit zich niet alleen in de klassieke grensoverschrijdende criminaliteit

zoals bijvoorbeeld OMG's en mensenhandel, maar ook in meer wijkgerelateerde overlast en criminaliteit zoals bijvoorbeeld drugsoverlast en hennepteelt. Criminelen maken bewust gebruik van de grens in de Euregio. Gemeenten, OM en politie in Limburg versterken permanent de internationale samenwerking.

Economie en toerisme

Limburg wordt gerekend tot één van de vooraanstaande agrarische productie- en onderzoekgebieden in Europa. Er wordt succesvol ingespeeld op de grote voordelen van Limburg in Europees verband. Het zwaartepunt van de Limburgse industrie ligt bij de chemie, de automotieve sector en bij kantoormachines. Limburg behoort hiermee tot de grootste economische kerngebieden in West-Europa. Binnen een straal van 300 kilometer ligt een potentieel afzetgebied met meer dan 100 miljoen consumenten en 200.000 bedrijven in vijf landen.

Limburg staat landelijk gezien in de top van toeristische gebieden en heeft mede daardoor een hoge concentratie aan horeca. De provincie heeft een sterk imago op het gebied van toerisme en recreatie. Het 'Bourgondische' is de kracht van de regio. Er zijn veel grootschalige evenementen (sportief, cultureel en historisch). Men waardeert de eigen woonomgeving en cultuur en is actief om deze te behouden.

Bevolking

De Limburgse bevolking is relatief sterk vergrijsd en de provincie kampt al enige jaren met een krimp. Vanaf 2002 tot 2009 was er sprake van een krimp en in de jaren 2009 - 2013 was de bevolking stabiel. De verwachting is echter dat de krimp de komende jaren versterkt doorzet, waardoor het aantal inwoners zal dalen van 1.122.000 in 2013 naar 923.000 in 2050. Het aandeel allochtonen in de provincie ligt iets boven het landelijke gemiddelde, dat komt vooral door het grote aantal westerse allochtonen. Het aandeel van de niet-westerse allochtonen in de bevolking is met ongeveer 5% een stuk lager dan het landelijke gemiddelde van 10%. Het opleidingsniveau van de Limburgse bevolking is wat lager dan voor Nederland als geheel. De werkloosheid is ongeveer op het niveau van het Nederlandse gemiddelde.

Limburg kenmerkt zich door een eigen identiteit die onder meer bestaat uit een rijk familie- en verenigingsleven en een eigen taal; 'het Limburgs'. Binnen de provincie zijn ook verschillen tussen dorpen/steden in bestuurscultuur, historische achtergrond of economische structuur.

4. Veiligheidsbeeld en veiligheidsthema's

In deze paragraaf worden de Limburgse gemeenschappelijke veiligheidsthema's benoemd. Deze thema's worden ook zichtbaar in het veiligheidsbeeld van de politie (bijvoorbeeld de gebiedsscan) of naar aanleiding van analyses op veiligheidsthema's door de gemeenten in Limburg. Met het benoemen van de thema's is nog geen aanpak gegeven. In de meeste gevallen zal die op lokaal niveau door OM, Bestuur en politie inhoud worden gegeven. Om die reden zal dit beleidsplan zich beperken tot het benoemen van thema's. Soms ook is er een specifieke aanpak wenselijk, bijvoorbeeld door het inzetten van het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) of het instrument 'afpakken'. In die gevallen zal in dit beleidsplan een dergelijke aanpak worden verbonden aan het thema. Tot slot is soms een gerichte aanpak van een fenomeen wenselijk. In deze gevallen worden voor die specifieke situaties passende ambities geformuleerd.

Overlast en ernstige veelvoorkomende criminaliteit

In het bijzonder gaat het om delicten met een grote inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van mensen (de zgn. **High Impact Crime**) zoals bijvoorbeeld woninginbraken en overvallen. Overvallen spelen deels ook in relatie tot bedrijven en instellingen. Een ander type veelvoorkomende criminaliteit is huiselijk geweld. De aanpak daarvan is altijd gelieerd aan specifieke omstandigheden. Ook in het optreden tegen patsers (of in moderne termen onaantastbaren) is een gezamenlijke aanpak noodzakelijk. Het terugdringen van overlast, zoals verkeersoverlast en zorgwekkende zorgmijders, vraagt veel aandacht. Ook de aantrekkelijkheid van de Nederlandse softdrugsmarkt voor met name Duitsers, Belgen en Fransen vraagt veel aandacht. Een deel van de buitenlanders die onze provincie bezoeken, doet dat vanwege de verkrijgbaarheid van drugs. Dat geldt met name in de meer stedelijke gebieden. De drugsproblematiek en -overlast is, vooral door de grote vraag vanuit het buitenland, qua omvang en intensiteit, groot.

HIC-delicten komen veel voor en hebben een grote impact op het slachtoffer en op mensen uit de directe omgeving. Bij gewelddadige vermogenscriminaliteit (de 'klassieke' HIC-delicten) gaat het om: straatroof, woninginbraak, overvallen.

Het aantal overvallen is de afgelopen jaren behoorlijk afgenomen, terwijl ook het aantal straatroven de laatste twee jaar is gedaald. Het aantal woninginbraken in onze provincie is de afgelopen twee jaar eveneens afgenomen, maar blijft als thema bij de gemeenten volop in de belangstelling staan. Gebleken is dat de HIC-delicten deels overlappen voor wat betreft dadergroepen (jeugdigen/mobiele bendes), slachtoffers en aanpak. Bij een aantal HIC-delicten m.n. straatroof zien we de laatste tijd een verjonging van de daders. Bij HIC delicten is de recidive hoog (m.n. woninginbraken) en de kans op herhaald slachtofferschap hoog. Daarnaast is er bij ram- en plofkraken steeds vaker sprake van het gebruik van explosieven en geweld. Verdachten hebben steeds vaker wapens en schromen niet om deze tegen de politie te gebruiken.

Ambities high impact crime delicten -!!!! CONCEPT!!!!

Deze vormen van criminaliteit vergen een gerichte gemeenschappelijke integrale aanpak: zowel gebiedsgericht als dadergericht. De gebiedsgerichte aanpak is gebaat bij investeringen in analysecapaciteit en instrumenten om capaciteit effectiever in te zetten en aan de voorkant van het probleem te komen. De focus verschuift van 'wat gebeurd is' naar 'wat er gebeuren gaat'. De beschikbare informatie wordt gebruikt om nieuwe hotspots en hot times te voorspellen en door verdachte bewegingen vroeger te signaleren. Daarnaast is er bij de veiligheidspartners focus op dadergerichte (persoonsgerichte) aanpak, welke moet leiden tot beperking van recidive.

	2015	2016	2017	2018
Woninginbraken	5.800	5.300	4.900	4.900
Voltooide Woninginbraken	4.100	3.500	2.750	2.750
Ophelderingspercentage	8%	8%	9%	10%
	2015	2016	2017	2018
Straatroof	310	300	290	290
Ophelderingspercentage	26%	26%	28%	28%
	2015	2016	2017	2018
Overvallen	120	110	105	105
Ophelderingspercentage	40%	40%	40%	40%

Bij de aanpak van gewelddadige vermogenscriminaliteit vragen met name de rondtrekkende dadergroepen bijzondere aandacht. Dit is in verschillende gebiedsscans terug te vinden, bijvoorbeeld: *'Het is bekend dat een van de partijen die zich bezighoudt met zakkenrollerij bestaat uit rondtrekkende bendes die afkomstig zijn uit voornamelijk Midden- en Oost-Europa (mobiel banditisme). Indien betreffende bendes door de ondernemers zelf worden gesignaleerd in het centrum van onze gemeente dan wordt dit middels een SMS-systeem onderling en bij de politie kenbaar gemaakt. De pakkans van deze dadergroep is erg klein, omdat ze maar korte tijd op een plek actief zijn en vervolgens weer verder trekken.'*

Er wordt (landelijk en lokaal) veel gedaan om rondtrekkende bendes aan te pakken. Deze inspanningen betreffen zowel repressieve en preventieve maatregelen als nieuwe wetten en operationele, bestuurlijke en technologische vernieuwingen. Hiermee volgt Nederland andere West-Europese landen die al langer worstelen met deze problematiek.

Ook in Limburg worden mensen vaak geconfronteerd met incidenten waarbij sprake is van mobiel banditisme (b.v. straatroof, woninginbraken, winkeldiefstal, wissel/babbeltrucs, skimming of zakkenrollerij). De grensligging van ons gebied vraagt om een gerichte gemeenschappelijke aanpak. De aanpak van het mobiel banditisme is gericht op het identificeren en aanpakken van bendes. Politie, gemeenten en OM bundelen hun informatie over de gepleegde delicten en bepalen in onderlinge afstemming de aanpak van mobiele bendes. Ook de uitwisseling van informatie met België en Duitsland is hierbij belangrijk. Bij verdachten die voldoen aan de verdenking van mobiel banditisme wordt justitiële documentatie uit het buitenland geraadpleegd en ingezet op snelrecht.

Bij alle criminaliteitsfenomenen geldt dat misdaad niet mag lonen. Met het afpakken van crimineel of illegaal verworven vermogen wordt niet alleen het voordeel van criminaliteit ontnomen maar ook een signaal afgegeven aan de maatschappij, aan de omgeving van de dader én aan het slachtoffer. Afpakken wordt een vast onderdeel van de ingezette interventies, primair gericht op schadevergoeding aan het slachtoffer.

Ten aanzien van huiselijk en seksueel geweld wordt ingezet op bevordering van de aangiftebereidheid. Dit lijkt resultaat te hebben, zo is bijvoorbeeld terug te lezen in een van de gebiedsscans: *'Doordat huiselijk geweld de laatste jaren meer onder de aandacht staat stijgt het aantal aangiften, mede omdat er steeds meer aandacht voor is bij de politie en door middel van campagnes. Hierdoor worden slachtoffers vaker gestimuleerd om aangifte te doen. De politie kan ook zonder*

aangifte besluiten tot opsporing over te gaan (ambtshalve vervolging) en ook dat leidt tot een toename van het aantal zaken.

Voor de meest kwetsbaren in de samenleving is het vermogen om zichzelf te beschermen tegen inbreuken op lichamelijke en geestelijke integriteit en tegen ontsporingen gering. Voor deze groep bestaat een sterke noodzaak en verplichting om als overheid niet reactief, maar proactief te handelen. Interventies richten zich bij voorkeur niet enkel op de dader, maar ook op de context waarbinnen het delict wordt gepleegd (gezin, partnerrelatie, afhankelijkheidsrelatie). Gelet op deze context is een integrale aanpak, noodzakelijk, bestaande uit een combinatie van strafrechtelijke interventies met niet-strafrechtelijke (zorg, opvang en hulpverlening).

Het terugdringen van burengerucht/overlast is in alle gemeenten een belangrijk onderwerp dat een gezamenlijke aanpak vraagt, bijvoorbeeld door buurtbemiddeling. Hoe de overlast eruit ziet en wat doeltreffend is, is afhankelijk van de lokale setting. Een tweetal voorbeelden uit de gebiedsscans: *De meeste meldingen overlast komen uit wijk a en wijk b. Hier verblijft een aantal 'multiprobleem' personen die allemaal in een of ander hulpverleningstraject zitten. Daarnaast zijn er situaties die vaak en veel aandacht vragen omdat er over en weer geklaagd wordt. Zo zijn er in 2013 x meldingen over burengerucht/overlast vastgelegd. Dit laatste feit houdt een stijging in van 43%. Als een van de oorzaken kan worden aangegeven dat het "selectie criterium" van de woningbouwverenigingen niet meer wordt toegepast. Het is belangrijk dat een woning verhuurd wordt en het is van minder belang aan wie. Sociaal zwakkeren worden bv in een wijk geplaatst, waar zij niet passen en dat vraagt om problemen.'* *'Binnen de gemeente wordt veel overlast ervaren van de cliënten van de GGZ instellingen. Deze overlast heeft niet alleen betrekking op bijvoorbeeld anti sociaal gedrag ten opzichte van andere mensen, maar ook op het openlijke gebruik van drank en drugs. Vooral signalerend kan de politie veel betekenen doordat zij op straat veel informatie verzamelen en deze delen met de betreffende instelling. Denk hierbij aan bijvoorbeeld het meenemen van een verward persoon voor beoordeling door het crisisteam van het RIAGG.'*

Zoals eerder gesteld blijven woninginbraken, ondanks het dalende aantal inbraken van de afgelopen jaren, een belangrijke prioriteit van gemeenten. De komende jaren blijft dit aandacht vragen, mede omdat er sprake lijkt van enige verschuiving van woninginbraken naar inbraken uit garages en dergelijke.

Jeugd

Gemeenten geven aan dat overlast door de jeugd een veelvoorkomend probleem is. In de praktijk zal dit veelal verbonden zijn met de aanpak van overlast en criminaliteit rond uitgaansgebieden. Ook alcohol- en drugsproblematiek en bestrijding daarvan maken onderdeel uit van de aanpak. Een voorbeeld van hoe dat eruit ziet is terug te vinden in een van de gebiedsscans: *In de wijk xx heeft zich in de zomermaanden (juli/augustus) een groep (met name jongeren) schuldig gemaakt aan het plegen van vernielingen en het veroorzaken van overlast. De samenloop van zomervakantie, Ramadan en heel mooi weer is een mogelijke verklaring voor de overlast. Dit heeft tot grote onrust en ergernis geleid in die wijk. Een integrale aanpak onder de regie van de gemeente (met welzijnsinstelling, Woningstichting, buurtvaders, wijkcomité, moskee, jeugdregisseur, straatcoaches en politie) heeft geleid tot het beëindigen van deze feiten.'*

Ambities risicojeugd en problematische jeugdgroepen

In bijna elke gemeente is de aanpak van risicojeugd en problematische jeugdgroepen een prioriteit. Bij alle betrokken partijen is overeenstemming over het belang van een goede integrale (persoonsgerichte) aanpak. Alleen een strafrechtelijke aanpak is onvoldoende, en soms zelfs contraproductief, om het delinquente gedrag van de jongere effectief te stoppen. Daarom is een systeemaanpak voor criminele jeugd en risicojeugd vereist, waarin preventie, zorg en straf goed op elkaar aansluiten.

Afhankelijk van de lokale setting zal de aanpak op maat worden ingevuld. In voorkomende gevallen zal daarbij een link te maken zijn naar vormen van ondermijning (bijvoorbeeld bij handel in drugs). Een praktijkvoorbeeld in een van de gemeenten: *'In enkele wijken is een groep jeugdigen woonachtig die vanuit het veroorzaken van zware overlast zijn overgegaan naar het plegen van (veel) misdrijven. Hierbij is een intimidatieklimaat ontstaan, waarbij benadeelden geen aangifte meer durven te doen en het voor de groep steeds gemakkelijker wordt om strafbare feiten te plegen.'*

De diender op straat speelt daarop in op het moment dat het zich voordoet. De aanpak van probleemjongeren is een belangrijk aspect. De veiligheidshuizen, maar ook de politie in de buurt spelen een belangrijke rol in de adequate aanpak van de hieruit voortkomende multi-dimensionale problematiek.

Onderzoek toont aan dat ongeveer 75% van de jeugdcriminaliteit in groepsverband gepleegd wordt. De wereld van de criminele jeugd is echter diffuus en laat zich steeds moeilijker vangen in de term "groepen". Veel meer jongeren plegen in wisselende samenstellingen strafbare feiten. Tevens beperken deze jongeren zich niet meer tot het plegen van één of enkele types delicten, maar zijn actief in een breed spectrum van criminele activiteiten. Hierdoor ontstaan fluide netwerken en methoden die een minder traditionele aanpak behoeven, bijvoorbeeld door een gezamenlijke vroegtijdige interventie van gemeente en politie bij overlastgevende en hinderlijke jeugdgroepen.

Ambities criminele jeugdgroepen

Door te kiezen voor een multiprobleem- en dadergerichte benadering wordt recht gedaan aan het fluide karakter van de netwerken waarin de criminele jongeren acteren. Dit vraagt een intensieve integrale samenwerking tussen de betrokken partijen die de structuren en verbanden van deze jongeren zichtbaar maakt, ontvlecht en resulteert in op maatwerk gestoelde interventies op de individuen en de groep als geheel. Naast strafrechtelijke interventies worden zorgtrajecten ingezet in combinatie met drang en dwang. Ook de omgeving rondom de jeugdige wordt in de aanpak meegenomen.

Burgerparticipatie

Vanuit de gemeenten en de veiligheidsregio's wordt aangegeven dat zij, samen met de politie en anderen, willen werken aan versterking van burgerparticipatie als het gaat om de wijkgerichte veiligheidsaanpak. Net als de afgelopen jaren gaat de politie, in het bijzonder de wijkagenten, initiatieven organiseren op het gebied van burgerparticipatie.

Een praktijkvoorbeeld uit een gebiedscan: *Het ligt in die lijn om dit soort initiatieven de komende jaren door te ontwikkelen. Daarbij voert de politie actief beleid om vrijwilligers te werven en te betrekken bij het politiewerk en burgerparticipatie te activeren. Over de hele lijn wijken de cijfers van 2013 niet opzienbaar af van de cijfers van het voorgaande jaar. Er is zelfs sprake van een licht dalende trend. Een van de redenen van deze daling kan zijn dat door een integrale aanpak van de diverse partners onder leiding van de gemeente, bewoners meer bewust zijn gemaakt van hun eigen verantwoordelijkheid en derhalve zelf de nodige maatregelen nemen om strafbare feiten te voorkomen. De afname is in elk geval positief beïnvloed door de door de gemeente georganiseerde veiligheidsweek. Mede hierdoor zijn burgers meer bewust geworden van de eigen verantwoordelijkheid.*

Integriteit

Een laatste belangrijke prioriteit is integriteit in brede zin. Het gaat dan om de aanpak van zaken die ondermijnd zijn voor de (boven)lokale samenleving. Daarbij kan de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit een belangrijk hulpmiddel zijn, maar ook de inzet van bestuurlijke instrumenten is van belang. Tegelijkertijd hebben strafrechtelijke onderzoeken naar handel in verboden middelen, mensenhandel, witwaspraktijken, kinderporno, cybercrime en zware milieucriminaliteit de aandacht. Leden van motorcycle gangs (OMG's) zijn vaak verbonden aan deze vormen van ondermijning. De verwachting is dat Limburg de komende jaren steeds vaker wordt geconfronteerd met strubbelingen in en tussen OMG's.

Ambities ondermijnende criminaliteit

De reeds ingezette weg van versterking van deze integrale en bestuurlijk aanpak van zware georganiseerde en ondermijnende criminaliteit in RIEC-verband wordt voortgezet. Het (integraal) afpakken is een belangrijk middel voor de ontwrichting van dergelijke vormen van criminaliteit en zal versterkt worden ingezet. Daarnaast wordt ingezet op preventie en het stimuleren van de weerbaarheid: burgers, bedrijven, branches en publieke partijen moeten zich bewust worden van hun vermogen om op te treden tegen ondermijnende criminaliteit met oog voor het achterliggende maatschappelijke probleem.

	2015	2016	2017	2018
Onderzoeken (incl. TGO's)	39	39	39	39

In veel Integrale Veiligheidsplannen is ondermijning nog niet als zodanig genoemd, behalve als een gemeente wordt geconfronteerd met de uitwassen, zoals bijvoorbeeld de OMG's. Toch is de aantasting van de maatschappelijke integriteit een belangrijk punt. Activiteiten als hennepsteelt kunnen bijvoorbeeld in een woonwijk als tamelijk onschuldige activiteit worden beoordeeld, maar vervaagt de grens tussen boven- en onderwereld en maakt buurten kwetsbaar voor criminele figuren. Door de doorgroei van jeugdgroepen kan in een buurt een klimaat van angst en terreur ontstaan. Dergelijke vormen van ondermijning rekent het lokaal bestuur veelal tot een van haar belangrijkste veiligheidsthema's.

Ondermijnende criminaliteit in georganiseerd verband betreft veelal stelselmatig gepleegde criminaliteit, die onwettige vermogens en economische machtsposities genereert, vaak met corruptie en marktverstoring tot gevolg. Deze criminaliteit is vaak onzichtbaar, maar kan zich ook manifesteren in de publieke ruimte door intimidatie, geweld en de verwerving van machtsposities. Waar daders vaak bovenregionaal en/of internationaal opereren, heeft ondermijnende criminaliteit tegelijkertijd op lokaal niveau veel uitingsvormen en verbindingen. Er is sprake van beroepscriminelen en facilitators die een (sleutel)rol spelen in samenwerkingsverbanden en netwerken die in toenemende mate fluïde van karakter zijn. Zij zijn niet zelden actief op verschillende criminele markten.

Binnen de geïntegreerde aanpak van ondermijnende criminaliteit ligt het accent op Limburgse prioriteiten (de zogenaamde handhavingsknelpunten). Voor de bovenkant van de HIC-criminaliteit (georganiseerde vermogenscriminaliteit / zware bendes overvallen en ram- en plofkraken) kan een landelijke of interregionale aanpak vereist zijn. Regionaal worden de belangrijkste dreigingen integraal geprioriteerd, met oog voor lokale ontwikkelingen en verschijningsvormen, met name: de integrale aanpak van hennepsteelt en drugs, clubhuizen van outlaw motorcycle gangs (OMG's), vrijplaatsen (woonwagenkampen, havens) en specifieke uitingen van mensenhandel (in bijv. raamprostitutiegebieden of arbeidsuitbuiting in land- en tuinbouwbedrijven). Deze criminaliteit vormt een landelijk probleem met lokale inbedding en internationale verbindingen.

De toenemende digitalisering van de samenleving brengt met zich mee dat er sprake is van een toename van cybercrime (criminaliteit waarbij in overwegende mate informatie en computertechnologie (ICT) doelwit is zoals bij hacken, Ddos en botnets) en criminaliteit met een digitale component. De omvang van cybercrime is lastig vast te stellen, maar uit CBS cijfers blijkt dat 1 op de 8 Nederlanders slachtoffer wordt van cybercrime (2013)

Ambities cybercrime

Gekozen wordt voor een tweeledige aanpak. Ten eerste: de focus wordt verruimd van de aanpak van high tech zaken op het niveau van de landelijke eenheid naar de aanpak van cybercrime op het niveau van alle eenheden. Ten tweede - randvoorwaardelijk aan de effectieve en efficiënte aanpak van cybercrime - is focus en aandacht noodzakelijk voor de inrichting van (de ondersteuning van) de politieorganisatie (als ook bij OM). Dit ziet tevens op de aanpak van criminaliteit met een digitale component. Strafrechtelijk optreden moet onderdeel zijn van een brede interventiestrategie, met ruimte voor alternatieve interventies en een rol voor private partijen en gemeenten.

	2015	2016	2017	2018
Cybercrime	11	12	14	19

Horizontale fraude betreft fraude in het particuliere geld- en goederenverkeer, met een particuliere partij als benadeelde. Dit veroorzaakt grote financiële schade bij burgers en bedrijven en ondermijnt het vertrouwen in een veilig handels- en betalingsverkeer.

Ambities horizontale fraude

De focus ligt op een brede integrale aanpak (van preventie tot repressie, privaat en publiek), met focus van het strafrecht op fraudezaken waarbij inzet van het strafrecht de meest aangewezen interventie is. Er zal een verschuiving plaatsvinden naar een proactieve, integrale aanpak die zich richt op de ernstige vormen van fraude (kwetsbare slachtoffers en/of stelselmatige daders, omvang financiële schade en ondermijnend karakter. Ingezet wordt op de aanpak van onderliggende structuren en op een subjectgerichte aanpak van beroepsfraudeurs.

	2015	2016	2017	2018
Horizontale fraude	90	96	114	138

Het maatschappelijk effect van kinderpornozaken is groot. Mede als gevolg van de digitalisering van de samenleving, neemt de omvang van toe. Het digitale component maakt dat dit vraagstuk in beginsel grenzeloos is. Het misbruik dat

ten grondslag ligt aan het kinderpornografische materiaal, vindt steeds meer op afstand, mondiaal, plaats. Daarnaast wordt het misbruik heviger, de slachtoffers jonger en de omvang groter (als gevolg van de technische ontwikkelingen van data apparatuur). Grensoverschrijdend kinderseksstoerisme wordt als belangrijk onderdeel in de aanpak van dit probleem beschouwd.

Ambities bestrijding kinderporno

De bestaande focus op slachtoffers, vervaardigers en verspreiders wordt verder uitgebreid. Het maatschappelijk effect bij de bestrijding van kinderporno komt (in toenemende mate) centraal te staan met hierbinnen een nadrukkelijke focus op het ontzetten van slachtoffers aan acuut misbruik. Ieder signaal van actueel misbruik wordt opgepakt. In de dadergerichte aanpak komt de nadruk vooral te liggen op recidivisten, daders actief gericht op kinderporno in besloten netwerken en daders in risicovolle beroepen en posities. Dit betekent in toenemende mate een focus op het type zaak (kwaliteit) versus het aantal zaken (kwantiteit), waarbij de aanpak van bijvoorbeeld downloadzaken nadrukkelijk niet uit het oog zal worden verloren.

De afgelopen jaren hebben politie, bijzondere opsporingsdiensten en OM veel geïnvesteerd op de implementatie en borging van mogelijkheden rondom het afpakken van vermogen van criminelen. Afpakken dient echter niet beperkt te zijn tot de strafrechtelijke aanpak en ook niet tot alleen de financieel-economische delicten.

Ambities afpakken

Overal waar de wet wordt overtreden en illegaal of onrechtmatig voordeel aan de orde is, zal afpakken deel uit gaan uitmaken van zinvolle (strafrechtelijk, fiscaal, bestuurlijk) interventies. Ook gemeenten dragen bij om (nieuwe) mogelijkheden rondom het afpakken te vergroten (aanpakken bijstandsfraude, via vergunningverlening etc.). Voor de komende jaren is het van belang om het afpakken in toenemende mate integraal aan te pakken met gebruikmaking van de RIEC-structuur.

** PM **	2015	2016	2017	2018
Afpakken (incasso)	3.2 Mln	3.6 Mln	3.9 Mln	4.1 Mln
Afpakken (beslag)	PM	PM	PM	PM

5. Betekenisvolle interventies

Regionale en landelijke veiligheidsthema's hebben waarde in de lokale setting, maar vormen geen doel op zich. Ze zijn relevant voor zover ze lokale en/of regionale betekenis hebben of verbonden zijn met de lokale of gemeenschappelijke problemen.

Actualisatie veiligheidsbeeld

Om te komen tot passende en betekenisvolle interventies is het belangrijk om de ontwikkeling van het lokale en Limburgse veiligheidsbeeld nauwlettend te volgen. De politie pakt deze rol serieus op het deelt haar veiligheidsbeeld met partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Dagelijks wordt hiertoe informatie verzameld, veredeld en geanalyseerd. Op deze manier wordt een actueel veiligheidsbeeld bijgehouden op thema's als ondermijnende criminaliteit, cybercrime, fraude, kinderporno, overvallen, straatroven, woninginbraken, geweld, mobiel banditisme, voertuigcriminaliteit, zware milieucriminaliteit en OMG's.

Ook andere veiligheidsthema's worden door de politie gevolgd om ontwikkelingen in een vroegtijdig stadium te kunnen signaleren. Veiligheid is immers geen statisch gegeven maar is vaak onvoorspelbaar in ontwikkeling of verschijningsvorm.

Afspraken op lokaal niveau

Op basis van dit actueel veiligheidsbeeld kan lokaal, regionaal of landelijk een gemeenschappelijke aanpak worden geformuleerd. Dit actueel veiligheidsbeleid vormt het scharnierpunt tussen de lokale wensen op het terrein van de veiligheid en de inzet van de politie. In de lokale driehoek maken de gezagsdragers afspraken over de inzet van de politie. De samenwerking op lokaal niveau en de ervaren samenhang in de werkwijze van betrokkenen is de afgelopen jaren sterk verbeterd. In de praktijk komt dit tot uiting in de lokale bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde met strafrechtelijke handhaving of met de inzet van bestuurlijke instrumenten gericht op beheersing van criminaliteit (bijvoorbeeld in RIEC).

Niet vrijblijvend

De keuze voor lokale betekenisvolle interventies en ruimte voor contextgedreven of omgevingsgericht werken betekent niet dat de inzet van de politie en andere partners vrijblijvend is, integendeel. De betrokken partijen committeren zich aan dit plan, en met de concrete en meetbare afspraken die op lokaal niveau worden gemaakt, nadrukkelijk aan een gezamenlijke inzet. De afspraken worden gemaakt in het perspectief van wederzijds vertrouwen. In het onderling overleg, in het bijzonder het lokale driehoeksoverleg, spreken partijen elkaar aan op de overeengekomen werkwijze en de bereikt resultaten/effekten.

Verantwoording op resultaten en inspanning

Ter ondersteuning van dergelijke gesprekken is het noodzakelijk om informatie te verzamelen over de uitvoering en de bereikte resultaten. Daarbij gaat het vooral om informatie die ondersteunend is om in onderling overleg te kunnen bepalen of en in hoeverre de ontwikkelingen de goede kant op gaan of dat bijstelling gewenst is. Het is van groot belang dat de politie zich kan verantwoorden naar de burgers en partners over haar inspanningen en behaalde resultaten. De politie treedt hiermee op een adequate manier naar buiten.

Tot slot

De thema's die in dit beleidsplan verwoord zijn, krijgen in samenspraak met gemeenten en OM invulling in de praktijk. Dit leidt tot interventies: begrenzen, beschermen en bekrachtigen. Goed politiewerk waar burgers, partners en dienders houvast aan ontlenuen en betekenis aan toekennen.

Bijlage 1: lokale veiligheidsthema's

In de diverse gemeentelijke veiligheidsplannen worden veiligheidsthema's beschreven die voor de desbetreffende gemeenten aan de orde zijn en onze aandacht vragen. Deze thema's zijn geordend volgens de vijf veiligheidsvelden van de methode kernbeleid Veiligheid van de VNG, namelijk veilige woon- en leefomgeving, bedrijvigheid en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid en integriteit en veiligheid. Deze vijf veiligheidsvelden vormen met elkaar het gemeentelijke integrale veiligheidsterrein.

Alle gemeenten geven aan dat ze uitgaan van een basis dienstverleningsniveau van de politie. Hiermee wordt bedoeld:

- het verlenen van noodhulp bij incidenten, waarbij direct politie-inzet nodig of gevraagd is;
- het bieden van (aanloop)service en opnemen van aangiften (op locatie);
- lokale verbondenheid door inzet, beschikbaarheid en zichtbaarheid van wijkagenten en andere politiemedewerkers in buurten en wijken (gemiddeld 1 / 5000 inwoners);
- het identificeren en op basis van opportuniteit opsporen van lokale criminaliteit.

Veilige woon- en leefomgeving

Een veilige en leefbare buurt is voor alle gemeenten erg belangrijk. De praktijk leert dat de ontwikkeling van het scheiden van wonen en zorg, waardoor mensen zo lang als mogelijk zelfstandig (moeten) blijven wonen, ook een keerzijde kennen. Een aantal gemeenten constateren dat de sociale problematiek in de wijken/dorpen ernstiger en complexer wordt. Steeds vaker krijgen gemeenten te maken met incidenten die vervolgens leiden tot maatschappelijke onrust of onveiligheidsgevoelens, steeds verder escalerende burencorrupties, meer signalen van vereenzaming en ernstigere vervuiling. Ook woonoverlast, relatieproblemen, zorgwekkende zorgmijders, 'psychiatrisch gerelateerde problemen', hennepcultuur en (drugs)overlast worden vaak genoemd als aandachtspunt. Verloedering, vernieling, graffiti en baldadigheid blijken dikwijls oorzaken voor het aantasten van de woon- en leefomgeving. In alle Limburgse gemeenten hebben we te maken met woninginbraken. Diefstal van en uit motorvoertuigen en (brom)fietsen vindt vooral plaats bij

parkeerplaatsen van woon- en winkelcentra en op verschillende soorten stallingplaatsen, bijvoorbeeld bij grotere spoorweg- en busstations. Ook voor mishandeling, bedreiging en huiselijk geweld wordt aandacht gevraagd. Hoewel zedendelicten in absolute aantallen minder vaak voorkomen krijgt dit altijd de volle aandacht vanwege de grote impact opslachtoffer en maatschappelijke omgeving.

Een aantal gemeenten heeft de afname van onveiligheidsgevoelens als doel gesteld. Lokale en landelijke metingen wijzen erop dat hierbij een directe relatie is met de beleving van onveiligheid in de eigen woon- en leefomgeving. Op diverse plaatsen vindt onder regie van gemeenten extra toezicht plaats door toezichthouders of BOA's, gebiedsgebonden inzet van politie, burgerparticipatie, buurtbemiddeling en (buurt)preventie.

Bedrijvigheid en veiligheid

Winkeldiefstallen, zakkenrollerij en straatroof spelen vooral in een aantal winkelgebieden van centrumgemeenten. Veiligheid in winkelcentra, op bedrijventerreinen en rond (tijdelijke) recreatieve bedrijventerreinen en uitgaansmogelijkheden is voor veel gemeenten een belangrijk thema. Diefstallen bij en inbraken in bedrijven en gebouwen van instellingen komen verspreid in Limburg relatief veel voor. De hieruit voortvloeiende onveiligheidsgevoelens en economische gevolgen worden vaak als belangrijk vraagstuk gezien. Ook het terugdringen van overvallen en ladingdiefstallen wordt regelmatig genoemd.

De fysieke infrastructuur op bedrijventerreinen is een veiligheidsthema waarbij gemeenten advies vragen aan de politie.

In de meeste uitgaansgebieden speelt vooral overlast door bezoekers van horecagelegenheden (verkeer, geluidsoverlast, opstootjes en vernielingen).

Een aantal gemeenten benoemt uitgaansoverlast als veiligheidsvraagstuk. Met name grootschalige evenementen kunnen veiligheidsrisico's met zich meebrengen. De veiligheidsregio's zijn een belangrijke partner in het inschatten en beperken van dergelijke risico's. Gemeenten hebben een langdurige ervaring met (veelal) terugkerende evenementen en zorgen vanuit hun verantwoordelijkheid voor beheersing van veiligheidsrisico's. De aard van een evenement is van invloed op politie inzet. Evenementen zijn er overal, maar zijn vooral in de omvang van de toeloop van bezoekers en in de combinatie van omstandigheden verschillend.

Limburg heeft vele kleine en grote natuur en -recreatiegebieden. Gemeenten vragen aandacht voor (milieu-) criminaliteit en/of ordeverstoring in relatie tot deze gebieden.

Jeugd en veiligheid

In alle Limburgse gemeenten is aandacht voor jeugdoverlast of hinder, veelal door groepen. Vaak is hier sprake van jeugdige veelplegers, die naast crimineel gedrag kunnen verkeren in complexe multi-problematische omstandigheden. In samenwerking met onder andere gemeenten, OM en Jeugdzorg krijgt de persoonsgerichte integrale aanpak extra aandacht. Ook de beperking van alcohol- en drugsgebruik door jeugdigen heeft in vrijwel alle gemeenten aandacht. In een aantal gevallen betreft het de zogenaamde harde kern van jeugdgroepen die verschillende vormen van criminaliteit pleegt.

De (on)veiligheid van de jeugd wordt in algemene zin door veel gemeenten als een belangrijk thema gezien en er zijn diverse beroepsorganisaties actief op het gebied van jeugdzorg. In de praktijk signaleert de politie (mogelijk) zorgelijke gevallen en omstandigheden waarin jeugdigen verkeren.

Een verdergaande rol voor de politie wordt verwacht bij het stoppen van crimineel gedrag en het beëindigen van ongewenste (opvoedings)situaties. Niet alleen zijn jeugdigen soms veroorzaker en dader, ze lopen ook het grootste risico om slachtoffer te worden.

Een aantal gemeenten heeft een convenant 'veilige school' waarin wordt samengewerkt door een aantal partners. In het convenant spreken de initiatiefnemers af wat ieders taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn op het gebied van sociale veiligheid. Het gaat dan om het tegengaan van pesten, (misbruik van) social media, geweldpleging, diefstal, overlast, vernielingen en verkeersonveiligheid in de directe nabijheid van de scholen.

Fysieke veiligheid

Veel gemeenten noemen verkeersveiligheid als belangrijk veiligheidsthema. Enkele argumenten die dit onderschrijven zijn de effecten van overbelaste verkeerstromen, de seizoensgebonden, toeristische verkeersdrukte en onveilige verkeerssituaties rondom scholen, evenementen, woonbuurten of winkelcentra. Ook het terugdringen van verkeersslachtoffers is een thema. Aandacht wordt gevraagd voor agressief verkeersgedrag, snelheid, het dragen van gordel en helm als ook het negeren van roodlicht en het rijden onder invloed van alcohol en drugs.

Enkele gemeenten noemen brandveiligheid of milieuaantasting als een aandachtsgebied. Vooral de veiligheidsregio's richten zich op de fysieke

veiligheid om de risico's bij vervoer, bij aanwezigheid van (gevaarlijke) stoffen en bij brand te voorkomen en voorbereid te zijn op calamiteiten en rampen. Dit binnen de opdracht van de daarvoor ingestelde gemeenschappelijke regeling van gemeenten, brandweer en politie.

De beide Limburgse veiligheidsregio's rekenen op het gebied van oefenen, incidenten en evenementen op een goede samenwerking met de politie. Een samenwerking die niet alleen betrekking heeft op de operationele uitvoering maar ook in de voorbereidings- en evaluatiefase. Men wil gebruik te maken van de ervaring van de politie op de preventieve aanpak van veiligheidsproblemen zodat men samen op kan trekken in de gemeenschappelijke aanpak. Een specifiek onderwerp waar beide veiligheidsregio's met de politie willen optrekken is burgerparticipatie, met als doel de burger actief te betrekken bij de aanpak van (fysieke en sociale) veiligheidsproblemen.

Integriteit en veiligheid

Een enkele gemeente ziet polarisatie en radicalisering als een probleem. De politie is met andere (inter)nationale instanties alert, door informatie te vergaren die te maken zou kunnen hebben met terreur of bedreiging van openbare orde. De aanpak van overlast en onveilige situaties als gevolg van de handel in, teelt of productie van en/of gebruik van drugs is een thema dat in veel gemeenten de aandacht heeft. In sommige gemeenten ligt accent op aanpak hennepteelt (binnen- en buitenteelt). In andere gemeenten ligt de aandacht op de totale keten, waarbij met name de vermenging van de handel in soft- en harddrugs grote zorgen baart. Het tegengaan van verschijnselen, de aantasting van onze maatschappelijke integriteit en het functioneren van onze democratische rechtsorde vinden alle gemeenten van groot belang. Dit vanwege het mogelijk omvangrijk fundamenteel ontwrichtend effect. Afhankelijk van de aard van het geïdentificeerde fenomeen, waaronder fraude en witwassen, werken verschillende partners samen onder de noemer 'bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit' en hebben daartoe een ondersteunend Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Limburg ingesteld.

Een integere samenleving veronderstelt een dito overheidsorgaan. Alle gemeenten en de in de bestuurlijke aanpak betrokken partners zijn zich daarvan bewust en hanteren een normatief kader om het noodzakelijke voorbeeld te (kunnen) stellen.

Bijlage 3: gemeenten en basisteams

	RBT Venray/Gennep	RBT Horst/Peel en Maas	RBT Venlo/Beesel	RBT Weert	RBT Roermond	RBT Echt	RBT Brunssum/Landgraaf	RBT Kerkrade	RBT Heerlen	RBT Heuvelland	RBT Maastricht	RBT Westelijke Mijnstreek
Beek												
Beesel												
Bergen												
Brunssum												
Echt/Susteren												
Eijsden/Margraten												
Gennep												
Gulpen/Wiitem												
Heerlen												
Horst aan de Maas												
Kerkrade												
Landgraaf												
Leudal												
Maasgouw												
Maastricht												
Meerssen												
Mook en Middelaar												
NederWeert												
Nuth												
Onderbanken												
Peel en Maas												
Roerdalen												
Roermond												
Schinnen												
Simpelveld												
Sittard/Geleen												
Stein												
Vaals												
Valkenburg ad Geul												
Venlo												
Venray												
Voerendaal												
Weert												

Betekenisvolle interventies: begrenzen, beschermen en bekrachtigen

